

Klima- og miljødepartementet
Klima- og energiseksjonen
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Oslo, 22. desember 2016

RAPPORT FRA REGJERINGENS EKSPERTUTVALG FOR GRØNN KONKURRANSEKRAFT HØRINGSUTTALELSE FRA NELFO

Innledning

I 2014 opplevde vi et betydelig fall i oljeprisen, noe som igjen utløste et fall i etterspørselen fra petroleumsvirksomheten. Dette markerte starten på den grønne omstillingsprosessen som Norge er inne i, der nye aktiviteter og arbeidsplasser skapes på områder som er forenelig med et fremtidig lavutslippssamfunn.

Nelfo mener regjeringen har tatt de klimamessige og økonomiske utfordringene på alvor, og vi er svært positive til de initiativene som Regjeringen har satt i gang for å adressere disse. Vi ser særlig frem til regjeringens kommende strategi for grønn konkurransekraft, der hovedmålsettingen er å «å ruste Norge for en lavutslippsfremtid».

Initiativene som regjeringen har satt i gang inkluderer den kommende perspektivmeldingen, industrimeldingen og meldingen om sirkulær økonomi. Sommeren 2015 satte regjeringen også ned et ekspertutvalg for grønn konkurransekraft som den 28. oktober 2016 leverte sine anbefalinger til hvordan kan Norge oppnå reduserte klimagassutslipp, høy verdiskaping og full sysselsetting i 2050.

I det nedenstående gir Nelfo sine kommentarer til ekspertutvalgets rapport og anbefalinger.

Generelle kommentarer til rapporten

Nelfo mener at ekspertutvalgets rapport gir en god beskrivelse av de økonomiske, klimamessige og miljømessige utfordringene som Norge står ovenfor. Utvalget gir også en fin redegjørelse for sitt mandat og den prosessen som ligger til grunn for selve sluttrapporten. Nelfo ser det som positivt at utvalget har vært aktive i sin dialog med utvalgte næringer, bedrifter, organisasjoner og akademia i sitt forsøkt på å identifisere tiltak som vil tilrettelegge for økt grønn konkurransekraft i Norge.

Vi synes videre at utvalget gir en god vurdering av hvordan globale drivere og trender knyttet til befolkningsvekst, klimaendringer, samt teknologiutvikling er med på å definere potensialet for grønn norsk konkurransekraft i fremtiden. Utvalget peker også på sentrale styrker og

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

forutsetninger som Norge kan utnytte for å realisere politiske mål om økt verdiskaping, sysselsetting og reduserte klimagassutslipp.

Rapporten gir mange anbefalinger til prinsipper og tiltak for å tilrettelegge for økt grønn konkurransekraft. Utfordringen med denne delen av rapporten er at utvalget gir en stor mengde med anbefalinger, uten at man vurderer effekten eller konsekvensen av å implementere hver enkelt anbefaling. Anbefalingene er heller ikke gitt i noen form for prioritert eller rangert rekkefølge. Det gjør det vanskelig å identifisere de mest kritiske suksessfaktorene for å skape grønn konkurransekraft. Vi skulle gjerne sett at utvalget ga mer spissede og konkrete anbefalinger. I det nedenstående gir vi våre kommentarer til utvalgets anbefalinger som berører våre medlemsbedrifters virksomhet. Hensikten med våre kommentarer er å sortere, utdype og supplere utvalgets anbefalinger, slik at regjeringen lettere kan vurdere i hvilken grad de bør implementeres i den kommende nasjonale strategien for grønn konkurransekraft.

Kommentarer til utvalgets grunnleggende prinsipper

Nelfo mener at de viktigste prinsippene for å fremme grønn konkurransekraft vil være å utvikle konkurranse- og teknologinøytrale rammebetingelser, der avgifter og støtteordninger sikrer at samfunnets hensyn til klima og miljø blir ivarettatt.

Utvalget anbefaler imidlertid hele 10 grunnleggende prinsipper for utforming av politikk som skal stimulere til grønn konkurransekraft. Nelfo mener at antallet prinsipper er for høyt. Selv om mange av prinsippene er gode, fremstår enkelte som overlappende og delvis motstridende. De ulike prinsippene er kommenterte i det nedenstående.

Prinsipp 1: Forurenser skal betale

Prinsipp 2: Utslipp og andre eksternaliteter skal prises

Prinsipp 3: Det vi vil ha mindre av, skal skattes mer. Det vi vil ha mer av, skal skattes mindre

De tre første prinsippene er i grunnen ulike varianter av samme grunnleggende økonomiske prinsipper om at positive og negative eksternaliteter skal prises i et marked, f.eks. via skatter, avgifter eller støtteordninger. Nelfo støtter dette prinsippet. Prinsippet inngår også blant anbefalingene til grønn skattekommisjon, og både sittende og forrige regjering har allerede lagt det til grunn i sin politikutfordring (dette kommer til uttrykk i nasjonalbudsjettene). Den store utfordringen knyttet til dette prinsippet er at myndighetene har en tendens til å avvike fra det når det kommer i konflikt med vikarierende politiske mål. De siste årene har vi sett mange eksempler på at man tilpasser de økonomiske virkemidlene etter politiske preferanser knyttet til teknologi, energivarer, distriktpolitiske hensyn eller rent finansielle mål. Eksempler på dette er de siste års gjentatte økninger i elavgiften eller Enovas støtte til konvertering av elektrisk oppvarming. Disse tiltakene kan ikke forankres i negative eksternaliteter knyttet til bruk av elektrisitet.

Prinsipp 4: Det skal legges til rette for at forbrukere kan foreta informerte beslutninger

Utvalget anbefaler også at det skal legges til rette for at forbrukere kan foreta informerte beslutninger. Intensjonen med dette prinsippet er at gode merkeordninger og tilgang til informasjon fra nøytrale kilder vil stimulere til rasjonell forbrukeratferd i tråd med samfunnets interesser. Nelfo støtter opp om utvalgets intensjon, men vi opplever til stadighet at også merke-systemer og forbrukerinformasjon i praksis villeder forbrukere til å foreta valg som er motivert ut ifra vikarierende politiske preferanser og målsettinger. Et godt eksempel på dette er ordningen for

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

energimerking av bygg. For å oppnå god «miljøkarakter» i merkeordningen, kan man ikke bruke elektrisitet til oppvarming. Svært energieffektive passivhus som bruker elektrisitet til oppvarming vil få samme dårlige miljøkarakter (fargekarakter) som eldre bygg med høyt forbruk av fyringsolje. Et slikt system oppmuntrer derfor ikke til rasjonelle forbrukervalg. Et annet merkesystem som strider mot rasjonelle forbrukervalg er systemet med opprinnelsesgarantier/varedeklarasjon av elektrisitet, som gir forbrukerne inntrykk av at strømmen de får levert i stikkkontakten i hovedsak stammer fra fossile varmekraftverk. Systemet har ingen klima- eller energimessig betydning og villeder forbrukerne til å redusere eller legge om sitt forbruk av elektrisitet på tvers av hva som er økonomisk og/eller klimamessig hensiktsmessig. På tross av anbefalinger fra ulike bransjeorganisasjoner, Norges ledende samfunnsøkonomer og miljøvernorganisasjoner, har NVE og OED valgt å videreføre dette merkesystemet som er rettet mot forbrukerne.

Prinsipp 5: Offentlige anskaffelser skal være grønne

Prinsipp 6: Planlegging og investeringer skal ta utgangspunkt i målet om å bli et lavutslippssamfunn i 2050

Prinsipp 7: Livssyklusperspektivet skal legges til grunn for offentlige investeringer og anskaffelser

Utvalget fremmer også prinsipper om at offentlige anskaffelser skal være grønne, ivareta mål om lavutslippssamfunn, samt at livssyklusperspektivet skal legges til grunn. Nelfo stiller seg fullt og helt bak anbefalingen om grønne offentlige anskaffelser. Grønne offentlige innkjøp vil være en viktig driver for utvikling av nye grønne produkter og tjenester. Samtidig er vi svært bekymret for prinsippanbefalingen om bruk av livssyklusanalyser i den sammenheng. Metodene for slike livssyklusanalyser er ikke standardiserte, lite transparente, og kan gi fullstendig gale incentiver. Et eksempel på dette finner vi i en ny rapport fra Difi (The carbon footprint of central government procurement, Difi 2016), som avdekker statsforvaltningens klimafotavtrykk for anskaffelser. Rapporten gir et feilaktig inntrykk av at norsk jernbane og den norske bygningssektoren er ansvarlig for enorme klimagassutslipp på grunn av elektrisitetsforbruket i disse sektorene. Bruk av livssyklusanalyser som beslutningsgrunnlag kan i verste fall hindre en avkarbonisering av samfunnet.

Prinsipp 8: Nye lovforslag skal inkludere en vurdering av CO2-effekter der det er relevant

Nelfo støtter dette prinsippet, men minner om at det allerede er implementert gjennom forvaltningslovverket.

Prinsipp 9: Grønn konkurransekraft skal bygges på velfungerende markeder

Nelfo mener at dette er det aller viktigste prinsippet som ekspertutvalget legger til grunn i sin rapport. Kun gjennom teknologinøytralitet og velfungerende markeder vil man kunne bidra til grønn innovasjon og nytenking på tvers av ulike bransjer og fagfelt. Samtidig er det viktig at man korrigerer for både positive og negative eksternaliteter. Blant annet er offentlige støtte til forskning viktig for å sikre at markedsaktørene gjennomfører forskningsaktiviteter på et nivå som er samfunnsmessig rasjonelt.

Prinsipp 10: Det skal rapporteres på det vi vil oppnå og det vi vil unngå

Nelfo stiller seg også bak rapporteringsprinsippet. Her har myndighetene et stort forbedringspotensial. Vi savner fortsatt en kvantifisering av nasjonalt måltall for energieffektivisering

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

(oppfølging av Stortingets behandling av energimeldingen, der det ble fattet vedtak om å utløse 10 TWh energieffektivisering i bygg). OED har nylig inngått en avtale med Enova som på ingen måte er relevant for det kommende energieffektiviseringsmålet.

Kommentarer til tverrgående anbefalinger

Kapittelet med tverrgående anbefalinger inneholder mange interessante vurderinger og resonnementer, men vi skulle gjerne sett at utvalget var enda mer konkret i sitt forslag til endringer i energi- og klimapolitiske rammebetingelser, f.eks. gjennom følgende anbefaling:

Gjennom hele virkemiddelapparatet må det vektlegges hvilke utfordringer som må løses, og deretter må man se på teknologien, ferdighetene og ressursene som trengs. Dette vil sikre flyt mellom sektorer.

Nelfo vil likevel støtte opp om ekspertutvalgets generelle ønske om å styrke satsingen på forskning og utdanning. Vi er enige i utvalgets vurderinger om at Norge bør utnytte sænorske fortrinn knyttet til tilgang på regulerbar fornybar kraft, et velutviklet energisystem, allerede høy elektrifiseringsgrad i husholdningssektoren og verdens høyeste elbiltetthet. Vi vil i den forbindelse også fremheve utvalgets konklusjon om at Norge har «en unik mulighet til å ta en global lederposisjon som det første fullelektrifiserte samfunnet i verden.»

Nelfo støtter også utvalgets anbefaling om å sikre at offentlige anskaffelser bidrar til grønn konkurransekraft. Som det står i rapporten, kjøper den norske stat, kommunene og offentlige bedrifter varer og tjenester for om lag 460 milliarder kroner i året. Erfaringene fra offentlig innkjøp viser at man ikke i tilstrekkelig grad lykkes i å tilrettelegge for grønn verdiskaping.¹ Offentlige anskaffelser baseres i for stor grad på teknologi og løsninger som er "gårsdagens". I stedet burde offentlige innkjøp stimulere til at man enten utnytter eksisterende teknologi og løsninger på en ny måte eller at det utvikles ny teknologi og bedre løsninger.

Vi vil imidlertid advare mot utvalgets anbefaling om å benytte livssyklusanalyser som beslutningsunderlag for offentlige innkjøp. Man bør heller vektlegge andre beslutningskriterier som stimulerer til grønn konkurransekraft, slik som lave livsløpskostnader, krav om nullutslipps-løsninger, samt vektlegging av innovasjon og bruk av ny teknologi.

Kommentarer til anbefalinger om sirkulærøkonomi

Utvalgsrapporten har et eget kapittel om sirkulærøkonomi. Utvalget viser til at avfallsproduksjonen i Norge har økt og at materialgjennvinningsgraden er lav. For å stimulere til økt grad av ombruk og resirkulering av materialer, foreslår utvalget at myndighetene må sette klare mål om avfallsreduksjon og økt materialgjenvinning, samt at levetid og resirkulerbarhet må vektlegges i offentlige innkjøp. Nelfo savner mer konkrete anbefalinger som kan stimulere til økt grad av ombruk og materialgjenvinning.

I 2014 ble kun 37 % av det norske avfallet materialgjenvunnet. Det er langt unna målene i EUs avfallsdirektiv som stiller krav til 70 % ombruk eller materialgjenvinning av byggavfall og 50 % ombruk eller materialgjenvinning av visse fraksjoner husholdningsavfall innen 2020. En viktig årsak til at Norge ikke vil oppfylle EUs mål er at virkemiddelapparatet i Norge er rettet inn mot avfallsforbrenning fremfor materialgjenvinning. Gjennom særdeles gunstige og konkurransevridende rammebetingelser som støtteordninger hos Enova (opptil 45 % investeringsstøtte),

¹ MENON publikasjon 11-2014. Innovative offentlige innkjøp (For NHO og Akademikerne)

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

avgiftsfritak for fjernvarme, feil tariffstruktur på nettleien for elektrisitet, tilknytningsplikt til fjernvarme, er det langt mer lønnsomt å brenne avfallet i Norge fremfor å gjenvinne det. Nelfo anbefaler derfor at man endrer de politiske virkemidlene slik at man stimulerer til gjenvinning fremfor forbrenning i avfallsbehandlingen.

Utdypende kommentarer til sektor anbefalinger for transport

Rapporten viser tydelig at transportsektoren er Norges største kilde til klimagassutslipp. Det er i denne sektoren Norge har muligheter til å gjennomføre massive utslippsreduksjoner mot 2030. Nelfo støtter utvalget og de offentlige transportetatenes anbefalinger om at utslippene i transportsektoren bør halveres innen 2030. Dette fordrer at myndighetene lykkes i å tilrettelegge for at klimavennlige transportløsninger blir et fullverdig praktisk og økonomisk alternativ til dagens fossile transportløsninger.

Dessverre blir enkelte av anbefalingene til utvalget for lite konkrete til at myndighetene kan følge dem opp i sin strategi for grønn konkurransekraft. Nelfo vil derfor fremheve noen av anbefalingene som vi mener vil ha størst betydning for avkarbonisering av transportsektoren i årene som kommer:

- Regioner og kommuner bør følge Oslos eksempel og sette mål for når kollektivtrafikken skal være fossilfri.
- Klimasmarte logistikk løsninger må vektlegges i offentlige anbud.
- Elbilpolitikken bør videreføres til elbilene er konkurransedyktige uten ekstra insentiver.
- Landstrømsatsingen bør videreføres.
- Stortingets krav om null- og lavutslippsløsninger ved utlysning av kontrakter for ferger og hurtigbåter må sikres i praksis.

Elektrifisering av fossilt energibruk representerer det største potensialet for utslippsreduksjoner i transportsektoren. Den største barrieren for elektrifisering av transport er mangel på infrastruktur som gjør at de elektriske transportløsningene blir et fullverdig alternativ til dagens fossile fremkomstmidler.

Elektrifisering av transportsektoren krever eksempelvis investeringer i overføringsnett. Transportsektorens forbruk preges av høye effektuttak over korte tidsrom, noe som isolert sett gir en lav utnyttelse av nettkapasiteten over tid. Norske nettselskaper er inntektsregulert av myndighetene med bakgrunn i effektivitetsanalyser. Lavere utnyttelse av nettkapasiteten gir lavere inntektsramme og lavere driftsresultat for nettselskapets eiere (i hovedsak norske kommuner). Det er derfor nødvendig å vurdere endringer i nettreguleringen som kan øke nettselskapenes insentiver til å tilrettelegge for et velfungerende elektrisk transportmarked.

Et annet eksempel på manglende infrastruktur for elektrisk transport finner vi hos husholdningene. 40 % av husholdningene som bor i boligblokk eller andre flerboligbygninger mangler tilgang til hjemmelading av elbil. Disse husholdningene må sikres tilgang til hjemmelading dersom nullutslippsbiler skal bli et praktisk alternativ til dagens fossile løsninger. Det er derfor viktig at vi i nybygg og rehabiliteringer tar høyde for at alle skal ha tilgang til hjemmelading i fremtiden, og vi allerede i dag stiller krav om tilgang på elektrisitet ved etablering av parkeringsplasser i byggesaker.

Nelfo ønsker også å understreke at kommunene spiller en meget viktig rolle for elektrifisering av transportsektoren. Eksempler på verktøy som kommunen kan anvende er utforming av instruks

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

om elektrifisering til norske havnefogder (gjennom sitt eierskap i norske havner), elektrifisering av alle kommunale parkeringsplasser, klimaorientert innkreving av bompenger, samt til rettelegging for elektrisk kollektivtransport i arealplanlegging og gjennom eierskap i kollektivselskaper. Kystkommuner og havnebyer bør videre ta et spesielt ansvar for at denne type utvikling også inkluderer tilrettelegging av landstrøm (og andre miljøtiltak) for skipsfartsnæringen.

Det er også viktig at offentlige anbudsrunder og statlige utviklingskontrakter stiller krav til fossilfrie transportløsninger. Slike kontrakter har ofte lange løpetider på 8-12 år, noe som gjør at valg av fossile løsninger i dag vil låse inn klimagassutslipp langt inn i fremtiden.

Utdypende kommentarer til sektor anbefalinger for bygg

I Norge finnes det et stort kommersielt potensial for de aktører som kan rasjonalisere forbruket av energi i eksisterende bygningsmasse. Nelfo ønsker derfor å fremme ekspertutvalgets anbefaling om at det må utvikles treffsikre virkemidler for å nå Stortingets målsetting om 10 TWh redusert energibruk i eksisterende bygningsmasse. Nelfo har sammen med de øvrige medlemmene i Elektroforum beregnet at en realisering av 10 TWh energieffektivisering frem mot 2030 vil gi en samfunnsøkonomisk nytteverdi på om lag 90 milliarder kroner, samt om lag 14 000 nye arbeidsplasser.

Grønn konkurransekraft i den norske bygningssektoren fordrer teknologinøytrale rammebetingelser og velfungerende markeder. Konkrete tiltak som vil kunne bidra til dette er som følger:

- Sluttbrukene må aktiviseres
- Utvikle et målrettet støtteapparat
- Fjerne diskriminering av elektrisitet

Myndighetene må gjøre det enkelt og attraktivt for sluttbrukere å bli aktive deltakere i kraftmarkedet. En vellykket utrulling av AMS, etableringen av Elhub og implementering av et nytt leverandørorientert kundegrensesnitt i sluttbrukermarkedet, vil sammen med styringsteknologi i byggene gjøre dette teknisk mulig. Således er det viktig at prissignalene i sluttbrukermarkedene i form av avgifter, nett-tariffer og kraftpriser reflekterer de faktiske kostnadene og verdiene som kundene tilfører kraftsystemet, slik at vi stimulerer til et rasjonelt samspill mellom sentral og lokal kraftproduksjon, kraftforbruk og nettutbygging. Kraftleverandørene bør oppmuntres til å utvikle nye forretningsmodeller som inkluderer kjøp og videresalg av sluttkundens egenproduksjon. Videre må nettreguleringen sikre at nettselskapene har de verktøyene de trenger for å utløse forbrukerfleksibilitet som et alternativ til nettinvesteringer.

Enova har en bred portefølje av støtteprogrammer og kan vise til store energieresultater, bl.a. i form av energieffektivisering i industrien og etablering av nye varmeløsninger i bygg. På noen områder kan det være hensiktsmessig å endre Enovas virksomhet, slik at den i større grad reflekterer regjeringens ambisjoner om et grønt skifte. Ifølge den nye avtalen mellom Enova og Olje- og energidepartementet, skal foretaket «styrke forsyningssikkerheten». Historisk sett har det ført til at Enova prioriterer støtteprogrammer innen bygg og varme med ensidig mål om å redusere forbruket av elektrisitet til fordel for andre energibærere. Avtalens vage mål om forsyningssikkerhet bør erstattes med mer konkrete og målrettede krav til utfasing av fossile brensler og oppfyllelse av mål om 10 TWh energieffektivisering av bygg.

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

Elektrisiteten vil spille en sentral rolle i fremtidens klimavennlige energisystem. Den kan produseres fra en rekke lavkarbonteknologier og gir ingen klima- eller miljøkonsekvenser i sluttbrukerleddet. Det er heller ingen knapphet på elektrisitet, verken i form av tilgangen på energi eller effekt, all den tid et velfungerende energimarked gir markedsaktørene riktige signaler til endringer i produksjon og etterspørsel. Det er derfor heller ingen grunn til å diskriminere bruk av elektrisitet gjennom eksempelvis ordningen for energimerking av bygg eller gjennom regulatoriske begrensninger i adgangen til bruk av elektrisitet i byggeforskriftene. Elektrisitet bør vurderes på linje med andre energibærere basert på økonomiske og klimamessige livsløpsvurderinger. Dermed sikrer man at elektrisitet blir brukt på riktig måte og som et instrument for fremtidig grønn verdiskaping gjennom utvikling av nye teknologi, produkter og tjenester i fremtidens bygninger. En rasjonell utvikling av energiforsyningen bør baseres på et velfungerende energimarked der samfunnsmessige gevinster og kostnader kommer til syne i energiprisene.

For øvrig støtter Nelfo de fleste av ekspertutvalgets anbefalinger knyttet til bærekraftige og effektive bygg, med ett unntak. Vi er kritiske til utvalgets anbefaling om større vektlegging av helhetlige livsløpsvurderinger av byggenes miljøpåvirkning. Det finnes i dag ikke omforente metoder for livsløpsbetraktninger som gir riktig informasjon om miljøavtrykket til bygg. Livssyklusanalyser som beslutningsunderlag vil dessuten være overflødig dersom myndighetene allerede regulerer utslipp og andre miljøpåvirkninger direkte, f.eks. i form av utslippshandel eller avgifter. På den måten vil prisen på produkter og materialer alltid reflektere de indirekte utslippene. Nelfo anbefaler derfor at man i stedet følger opp anskaffelseslovverkets krav om å gjennomføre beregninger av livsløpskostnader.

Med vennlig hilsen

Nelfo

Tore Strandskog
Direktør næringspolitikk

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no